

Camilla Kjellin
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Telefon 08-508 27 996
camilla.kjellin@stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

TILLSYN AV SKOLOR OCH FÖRSKOLOR

REDOVISNING AV ÅRSRAPPORT 2010

Förslag till beslut

- 1 Godkänna förvaltningens årsrapport
- 2 Översända beslutet och årsrapporten till Utbildningsförvaltningen och Skärholmens stadsdelsförvaltning för kännedom

Gunnar Söderholm

Pia Winbladh Högfors

Sammanfattning

Tillsyn av alla skolor och förskolor inom Stockholms stad sker i projektform genom tillsynsbesök och informationsspridning. Både kommunala och privata verksamheter omfattas. Projektets mål är att successivt förbättra inomhusmiljön i stadens skolor och förskolor och därmed se till att eleverna/barnen inte utsätts för hälsorisker och inte hindras i sin utveckling eller i sitt lärande. Under 2010 besöktes 136 verksamheter och ca **60 %** av dem kräver uppföljning inom ett eller flera områden, främst bristfällig ventilation och radon.

Bakgrund

Inomhusmiljön i stadens skolor och förskolor förbättras både genom att miljöförvaltningen inspekterar lokalerna, och ställer krav på åtgärder där så behövs, och genom kontroll av hur väl verksamheternas förebyggande arbete fungerar, den så kallade egenkontrollen. För år 2010 var målet enligt förvaltningens verksamhetsplanering 200 tillsynsbesök av skolor och förskolor.

Målsättningen justerades till 150 besök eftersom personalstyrkan över året var mindre än planerat. 136 inspektioner genomfördes under 2010.

För att få en uppfattning om hur verksamhetsutövarna upplever tillsynsbesöken inom projektet genomfördes under november 2010 en enkätundersökning. Enkäten skickades via e-post till 55 rektorer och förskolechefer med totalt 102 skolor och förskolor. Det var 18 rektorer och förskolechefer som besvarade enkäten. Av dem som besvarade enkäten var majoriteten nöjda till mycket nöjda med den information de fått om miljöbalkens egenkontrollkrav inför och vid tillsynsbesöken. Det var 83 % av de svarande som tyckte att informationen de fick har hjälpt dem att förstå vad de måste göra för att leva upp till de regler som gäller för verksamheten. När det gäller att komma i kontakt med miljöförvaltningen var det ca 47 % som upplevde tillgängligheten som dålig och relativt dålig och resterande tyckte att tillgängligheten var bra till mycket bra. Tillgänglighetsfrågan kommer under året att följas upp.

September 2010 publicerades resultatet av i Socialstyrelsens nationella projekt om hygien i förskolor som genomfördes under 2009. Miljöförvaltningen deltog i projektet tillsammans med 196 andra kommuner. Syftet med projektet var att minska smittspridningen i förskolorna genom förbättrad egenkontroll. Tillsynsprojekt har visat att det generellt finns stora brister i förskolornas arbete med egenkontrollen enligt miljöbalken. Förskolornas bristande kännedom om krav på egenkontroll inom hygien visar att behovet av tillsynen är stort. Inom projektet har det också uppmärksamats att de i huvudsak är förskolor som tidigare inte fått något tillsynsbesök som har bristande kunskap om miljöbalkens krav på egenkontroll inom hygien och smittspridning.

Resultat

Under 2010 har 136 tillsynsbesök genomförts inom projektet och 49 anmälningar av nya skolor och förskolor hanterats. Målsättningen var 200 besök respektive 40 anmälningar. Anledningen till att planerat antal tillsynsbesök inte uppnåtts beror bland annat på att personalstyrkan över året varit mindre än planerat. Antalet nyanmälningar av förskolor och skolor var fler än planerat och mer tid har därför krävts för detta arbete. År 2009 var antalet nyanmälningar 46 stycken.

Ungefär **60 %** av alla verksamheter som besöktes under 2010 har liksom 2009 krävt uppföljning inom ett eller flera områden. I 2009 och 2010 års statistik har anmärkningar gällande radon räknats in, vilket inte gjordes 2008. Skulle radon ha räknats in i statistiken 2008 skulle ca **60 %** av verksamheterna ha krävt uppföljning även då.

År 2006 och 2007 var andelen verksamheter där uppföljning krävdes ca **30 %**. Under 2008 krävde ca **50 %** av alla verksamheter uppföljning inom ett eller flera områden. Den ökade andelen uppföljningar under 2008 berodde med stor sannolikhet på nya handläggningsrutiner kring ventilation, vilket innebar att OVK- och luftflödesprotokoll *alltid* krävdes in. När detta inte kunde uppvisas, före eller under inspektion, gjordes en anmärkning som krävde uppföljning, dessa rutiner gällde också under 2009. Under 2010 har inte regelmässigt OVK- och luftflödesprotokoll krävts in om det inte ansetts nödvändigt för att kunna bedöma om ventilationen är tillräcklig för verksamheten.

För 2010 skiljer sig inte andelen anmärkningar som kräver uppföljning från föregående år. Med anmärkning för radon inräknat krävde ca **60 %** av verksamheterna uppföljning, men om anmärkning för radon inte räknas med är andelen anmärkningar hälften så stor ca **30 %**. Till skillnad från 2008 och 2009 har OVK- och luftflödesprotokoll inte *alltid* krävs in och genererat uppföljning, statistiken är därmed jämförbar med år 2006 och 2007, då var andelen verksamheter som krävde uppföljning också ca **30 %**.

År 2008 krävde de kommunala verksamheterna uppföljning i högre grad än de privata. Denna skillnad ses inte i resultatet från 2009 och 2010, där **60 %** av verksamheterna har krävt uppföljning jämt fördelat på alla verksamheter oavsett privat eller kommunal drift. I samband med ett examensarbete 2008 gjorde förvaltningen återbesök på de verksamheter som fått anmärkningar 2006. Det visade sig då att de privata verksamheterna i större utsträckning hade åtgärdat de brister som konstaterats vid förvaltningens första besök. Under 2009 och 2010 har ett begränsat antal återbesök gjorts eftersom förvaltningen prioriterat att besöka de verksamheter som tidigare inte fått någon tillsyn. Förvaltningens samarbete med SISAB, som är fastighetsägare för både privata och kommunala skolor och förskolor i staden, har bidragit till att de brister som konstaterats i deras fastigheter åtgärdas i stor utsträckning. Någon jämförelse mellan privata och kommunala verksamheter för övrigt kan inte göras i dagsläget.

STATISTIK ÖVER ANMÄRKNINGAR I FÖRSKOLOR OCH SKOLOR BESÖKTA 2010			
	Privata skolor och förskolor (37st)	Kommunala förskolor och skolor (99st)	Totalt (136st)
Ingen anmärkning	13 av 37 (40 %)	44 av 99 (40 %)	57 av 136 (40 %)
En eller flera anmärkningar	24 av 37 (60 %)	55 av 99 (60 %)	79 av 136 (60 %)
<i>Typ av anmärkning</i>			
Ventilation	14 av 37	33 av 99	47 av 136
Radon	16 av 37	22 av 99	38 av 136
Fukt	1 av 37	7 av 99	8 av 136

Buller	1 av 37	6 av 99	7 av 136
Låg lufttemperatur	2 av 37	4 av 99	6 av 136
Vattentemperatur	1 av 37	2 av 99	3 av 136
Kemikalier, ej inlåsta	0 av 37	2 av 99	2 av 136

Utöver de brister som kräver uppföljning från miljöförvaltningen kan verksamheterna få anmärkningar som de uppmanas att åtgärda inom sin egenkontroll. De vanligast förekommande anmärkningarna som inte kräver uppföljning av miljöförvaltningen är avsaknad av eller ofullständiga OVK- och luftflödesprotokoll, avsaknad av kopia på radonprotokoll.

För hela årsrapporten, se bilaga 1 Årsrapport 2010 – ”projekt skola/förskola”

Fortsatt arbete

Under 2011 är målet att 200 skolor och förskolor ska besökas. De stadsdelar som kommer att besökas är delar av Södermalm, före detta Maria Gamla Stan och resterande inspektioner i Vällingby-Hässelby som inte besökts under 2010.

Miljöförvaltningen har sammanlagt 258 pågående tillsynsärenden från inspektioner som utförts mellan 2006 och 2010 och som kräver fortsatt handläggning. Uppföljning av påtalade brister är en mycket viktig del i arbetet för att säkerställa att förskolebarns och skolelevers miljö förbättras. Under 2011 kommer därför en satsning att göras för hantera de ärenden som kräver uppföljning. En av anledningarna till att så många ärenden är pågående är att vissa åtgärder tar lång tid att färdigställa för verksamhetsutövaren, exempelvis radonutredningar och omfattande och kostsamma ventilationsåtgärder.

Enligt de nationella miljömålen ska radongashalten i alla skolor och förskolor vara lägre än 200Bq/m³ luft år 2010, vilket inte har uppnåtts. I miljöförvaltningens register finns det drygt 900 förskolor och av dessa är det 25 stycken som har mätvärden över 200 Bq/m³, och knappt 200 stycken som inte har rapporterat in några mätresultat till förvaltningen. Av de knappt 300 skolorna i förvaltningens register är det drygt 100 stycken som har mätvärden över 200 Bq/m³ och ungefär 170 stycken som inte har rapporterat in några mätresultat. Samtliga skolor och förskolor med ett värde över 200 Bq/m³ följs upp av miljöförvaltningen.

Slut

Bilaga

Bilaga 1   Årsrapport 2010 ”projekt skola/förskola” |